

Gyakoribb kilövési módok.

A kilövés elsajátításánál az a főczél, hogy akár melyik oldal akadjon kezünkbe, annak helyét biztosan és rögtön megjelölhessük. Ezt pedig az alábbiak figyelembe vételével könnyen elérhetjük, s azok ismerete mellett nem szükséges a mintát a kilövésnél előttünk tartani.

Mert ha valaki csak úgy tud kilőni, hogy az első oldallal kezdi, vagy ha minden oldal kézbe vételével úgy kezdi, mint az iskolás gyermek az egyszer-egyed, ha kérdezik tőle: mennyit tesz ötször öt? végig megy az egyszer-egyed — akkor könnyen zavarba jöhet a kilövésnél.

Nyolczadrét (8°) 16 oldal.

Valamennyi kilövési módnál az első négy oldal (1—4) a deszka négy sarkára fejjel befelé helyezendő úgy, hogy az oldalszámok kívül essenek és az egy sorba eső két oldal számai együtt 5-öt tegyenek ki (1—4 vagy 2—3); a második négy oldal (5—8) az első négy oldal mögé helyezendő úgy, hogy az oldalszámok homlokkal összeessenek s az így összeeső számok összege 9-et tegyen; és pedig: az 1. oldal mögé jön a 8., a 2. mögé a 7., a 3. mögé a 6., a 4. mögé az 5. oldal; a még hátra lévő nyolcz oldal

(9—16) az első nyolcz oldal mellé helyezendő olyképen, hogy az egymás mellé esők oldalszámainak összege 17-et tegyen és pedig: az 1. oldal mellé jön

Rendes nyolczadrét.

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16

a 16., a 2. mellé a 15., a 3. mellé a 14., a 4. mellé a 13., az 5. mellé a 12., a 6. mellé a 11., a 7. mellé a 10. és a 8. mellé a 9-dik.

A haránt nyolczadrét a rendes nyolczadrét kilövésétől annyiban különbözik, hogy a haránt nyolczad-

Haránt nyolczadrét.

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16

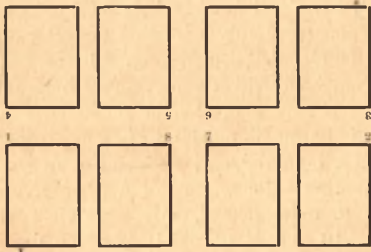
rétnél az 1. oldallal nem a 4., hanem a 2. oldal esik egy vonalba; a többi oldal ugyanazon mód szerint helyezendő el, mint a rendes nyolczadrétnél, azaz az 5. oldal a 4. oldal mögé, a 6. a 3. mögé, a 7. a 2. mögé, a 8. az 1. oldal mögé; a további nyolcz oldal szintén azon nyolcz oldal mellé helyezendő, melylyel együtt 17-et tesznek ki.

Ha az ív nem egy deszkára lesz kilőve, az a kilövési módon semmit sem változtat; maradjunk meg mindig a mellett, hogy az első négy oldal a sarkokra jön, a második négy az első négy oldal mögé stb.: akkor a kilövést nem téveszthetjük el.

Negyedrét (4°) 8 oldal.

A negyedrénél az első négy oldal (1—4) szintén az oldalszámokkal kifelé, a deszka négy sarkára jön és pedig úgy, hogy az egymás mögé eső két oldalnak számai együtt 5-öt tegyenek ki, azaz: az 1.

Negyedrét.

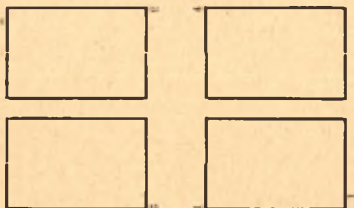

mögé jön a 4., a 2. mögé a 3. oldal; a további négy oldal pedig az első négy mellé helyezendő úgy, hogy az egymás mellé eső két oldal száma együtt 9-et tegyen ki.

Kettedrét (2°) 4 oldal.

A kettedrét kilövésénél valamennyi oldalszám kívül esik; figyelniük kell, hogy az egy vonalba eső oldalszámok együtt 5-öt tegyenek ki, azaz: az 1. mellé a 4., a 2. mellé a 3. oldal helyezendő.

Kettedrét.

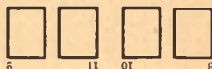
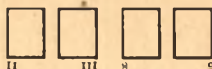
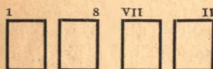
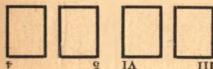
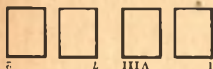
Ha e három alaknál (8° , 4° , 2°) tökéletesen megismertük a kilövési módot, nem jöhetünk zavarba a 6° -, 12° -rétnél sem. Ezek ugyanez a mód szerint lövendők ki. Ha például 12 oldal akarunk egyszerre nyomtatni, a 8 oldalát úgy kezeljük, mint azt a negyedrétnél megmagyaráztuk, a további négyet pedig mint azt a kettedrét alatt ismertettük. Eltérés csak annyiban van, ha a félívet a negyedívbe helyezni akarjuk, akkor a félív a 3. oldallal kezdődik, a negyedívnek pedig harmadik oldalát a 11., a negyedik oldalát pedig a 12. oldal képezi; ha pedig a negyedívet a félívbe akarjuk helyezni, akkor a negyedívet az 5., 6., 7. és 8. oldal képezi, míg a félívnek második felét a 9., 10., 11. és 12. oldal; és éppen úgy a mint az nem ejtethet zavarba, ha az ív a 17. oldallal kezdődik, úgy az sem zavarhat bennünket, ha az ívet a 3. vagy 5. oldallal kezdjük és az utolsót nem a 8. vagy 16. oldal képezi. Elég tudnunk, hogy a ki-

lövendő ívnek melyik oldala képezendi az elsőt és utolsót. Csak azt kell figyelembe vennünk, mely oldalak képezzék a beillesztendő részt. Ismételjük, az közömbös: akár képezi a félívet az 1., 2., 3., 4. és 21., 22., 23., 24. oldal, akár az egymás után következő nyolcz oldal; csak annyit jegyezzünk meg magunknak, hogy melyik oldalszám melyik oldalt képezi az íven vagy félíven.

Gyakran fordul elő, hogy valamely mű félívvél, negyeddel vagy háromnegyed ívvel végződik s van még az elejére is teendő negyed, félív vagy három-

Félív szöveg és félív cím.

Háromnegyedív szöveg és negyedív cím vagy megfordítva.

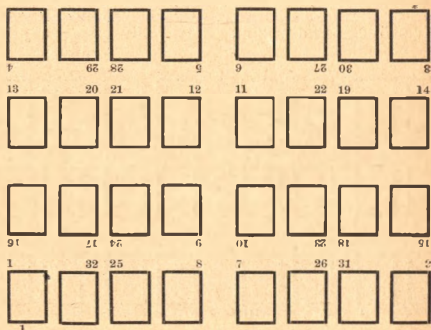
negyed, címívnek nevezett rész (áll: cím, szenny-cím, előszó és tartalomból); ezt úgy kell kilőni, hogy a mű végére és elejére eső rész oly módon legyen elvágható, hogy mindegyik részt külön összehajtani, s így az elejére eső rész az elejére, a végére eső pedig a végére köthető legyen; ezek

kilövési módja bár azonos az eddigi magyarázatunkkal, de az egyes ívrészek helyes elhelyezése végett jónak látjuk az előbbeni oldalon lévő két kilövési mintára utalni.

Tizenhatodrét (16°) 32 oldal.

A tizenhatodrét következőkép lövendő ki: az első négy oldal (1—4) szintén az oldalszámokkal kifelé, a deszka négy sarkára helyezendő úgy, hogy a homlokkal szemben álló két oldal számai együtt 5-öt

Tizenhatodrét.

tegyenek ki; a másik négy oldal (5—8) a deszka szélén, a sarkoktól középre helyezendő el úgy, hogy a velök sorba eső oldallal együtt 9-et tegyenek ki; a további nyolcz oldal (9—16) az első oldalak mögé helyezendő úgy, hogy az egymás mögé eső oldalak számai együtt 17-et tegyenek ki; a még hátra lévő 16 oldal az elsők mellé helyezendő, és pedig minden oldal azon oldal mellé, melynek számával 33-at teszen.

Keleti nyelvek.

A héber, valamint általán minden olyan nyelvénél, a melyet jobbról balra olvasnak, az oldalszámok is a rendestől eltérően, ellenkező oldalra helyezendők, és így a kilövésnél is csak annyiból áll az eltérés az ismertetett módtól, a mennyiben itt is az első négy oldal (1—4) a deszka sarkaira, az oldalszámokkal kifelé, helyezendő. (Megemlítendő, hogy nem ugyanazon helyre jön az első és a többi oldal, mint a rendesnél, különben nem esnének az oldalszámok kifelé.)

Ismételjük: minden kilövésnél legfőként arra kell ügyelni, hogy a szélekre eső oldalak számai kifelé essenek, a többi pedig az elsők mögé vagy mellé helyezendő, a már megmagyarázott mód szerint; ugyanis: ha négy oldalt akarunk kilőni, akkor az egymás mellé eső két oldal számai együtt 5-öt tegyenek ki; nyolcz oldalnál 9-et; 16 oldalnál 17-et; 32 oldalnál 33-at. Minden rétnék fele része oldalt esik, a másik fele közbe. Az egymás mögé eső oldalszámoknak szintén meg kell felelniök a megszabott összegnek, s ha ennek megfelelnek, akkor biztosak lehetünk benne, hogy jó a kilövés.

Elsődleti tábla,
melyből minden ívnek első oldalszáma megtudható.

Ívszám	Az ívek első oldalszáma					
	2 ^o	4 ^o	8 ^o	12 ^o	16 ^o	24 ^o
1	1	1	1	1	1	1
2	5	9	17	25	33	49
3	9	17	33	49	65	97
4	13	25	49	73	97	145
5	17	33	65	97	129	193
6	21	41	81	121	161	241
7	25	49	97	145	193	289
8	29	57	113	169	225	337
9	33	65	129	193	257	385
10	37	73	145	217	289	433
11	41	81	161	241	321	481
12	45	89	177	265	353	529
13	49	97	193	289	385	577
14	53	105	209	313	417	625
15	57	113	225	337	449	673
16	61	121	241	361	481	721
17	65	129	257	385	513	769
18	69	137	273	409	545	817
19	73	145	289	433	577	865
20	77	153	305	457	609	913
21	81	161	321	481	641	961
22	85	169	337	505	673	1009
23	89	177	353	529	705	1057
24	93	185	369	553	737	1105
25	97	193	385	577	769	1153
26	101	201	401	601	801	1201
27	105	209	417	625	833	1249
28	109	217	433	549	865	1297
29	113	225	449	673	897	1345
30	117	233	465	697	929	1393
31	121	241	481	721	961	1441